

ادي نجمه

خواندگي ۽ غير رسمي تعليم جا مثالي پروگرام: ايشيا پيسيفڪ ريجن

12

صفحا:

2008

شايع ٿيو:

سنت ايجوڪيشن فائونڊيشن (SEF)

يونيسڪو (UNESCO)

شايع ڪندڙ:

پلاٽ 9، بلاڪ 7،

گهر نمبر 17، گهٽي نمبر F-7/3,8

ڪهڪشان ڪلفٽن 5،

PO Box. 0X2034

ڪراچي، 75600 پاڪستان

اسلام آباد پاڪستان

(92-021) 111-424-111

+92-51-261170-3,11710745

فون نمبر:

(92-021) 9251652

+92-51-2611175

فيڪس:

info@sef.org.pk

islamabad@unesco.org

اي ميل:

www.sef.org.pk

www.un.org.pk/unesco

ويب سائيت:

پروفيسر ريحانه مغني

ليڪڪا:

نثار ٻانڀڻ

سنڌي ويس:

ذوالفقار علي خان

سينگار ۽ سنوارپ:

پاڪستان ۾

چپايو ويو:

1000

تعداد:

پيش لفظ

پاڪستان هن وقت وڌندڙ ترقياتي مشڪلاتن کي منهن ڏئي رهيو آهي. عورتون جيڪي ملڪ جي تقريباً اڌ آبادي تي مشتمل آهن، اهي ترقي ۽ خاص طور تي تعليم جي ميدان ۾ تمام پٺتي پيل آهن. ساڳي صورتحال سنڌ صوبي ۾ پڻ آهي. ضرورت ان ڳالهه جي آهي ته صوبي اندر عورتن کي انهن مشڪلاتن کان نجات ڏيارڻ لاءِ تعليم جي شعبي ۾ کين وڌ کان وڌ موقعو ڏنو وڃي ته جيئن اهي بنا ڪنهن مت پيد جي ملڪ جي ترقي ۽ تعليم جي شعبي ۾ نمايان ڪاميابيون ماڻي سگهن. انهي سلسلي ۾ يونيسڪو (UNESCO) ۽ سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن (SEF) حڪومت سنڌ، جهڙا ادارا اهم ڪردار ادا ڪري رهيا آهن.

سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن (حڪومت سنڌ) طرفان اردو ۾ شايع ڪرايل هي ڪهاڻيون غير تعليم يافتہ بالغ فردن جي ذهني سطح کي سامهون رکي انهن جي روزمره جي مسئلن ۽ ضرورتن کي نظر ۾ آڻيندي سرچيون ويون آهن. انهن ڪهاڻين اندر آيل مواد ۾ ماءُ ۽ ٻار جي صحت، غذائيت، ضرورتن، بيمارين کان بچاءَ جي موضوعن سان گڏ معاشرتي برائين ۽ انهن جي ڪري پيدا ٿيل پيچيدگين جي پڻ نشاندهي ڪئي وئي آهي. جڏهن ته صفائي، صاف پاڻي ۽ هنري سکيا جي ضرورتن کي پڻ سامهون رکي ڪهاڻيون ترتيب ڏنيون ويون آهن، جيڪي غير تعليم يافتہ بالغ فردن خاص ڪري عورتن لاءِ نهايت ئي ڪارائتيون ثابت ٿينديون.

پروفيسر ربحانه مغنيءَ جي هنن ڪهاڻين ۾ زندگيءَ جي پيچيدگين، صحت ۽ بهتر زندگي گذارڻ جي مهارتن متعلق جيڪا ڄاڻ ڏنل آهي اها اهڙين عورتن لاءِ انتهائي لاپائتي ثابت ٿيندي جيڪي اڻپڙهيل ۽ سماج جي پيڙهيل طبقي سان واسطو رکن ٿيون. مان سمجهان ٿو ته اسان جي بهراڙين ۾ نه صرف تدريسي تعليم پر ان سان گڏوگڏ صحت، زندگيءَ جي اوڻاين ۽ زندگي گذارڻ جي مهارتن متعلق تعليم جي به تمام گهڻي ڪوت آهي، جنهن کي پورو ڪرڻ لاءِ هر سطح تي ڪوششون وٺڻ جي سخت ضرورت آهي ته جيئن ماڻهن اندر وڏي پئماني تي سماجي سجاڳيءَ کي بيدار ڪري سگهجي. ان ڏس ۾ حڪومتي ادارا پنهنجي وٽ ۽ وس آهر آڻيندي رهيون آهن ته جيئن هن جديد دور ۾ سنڌ جون بهراڙيون بهتر ڪان بهتر ٿي قومي ۽ ملڪي سطح تي پنهنجو پرپور ڪردار ادا ڪري سگهن.

انهيءَ سان گڏوگڏ مان يونيسڪو جي ان ڪوشش کي به ساراهيندس ته انهن هميشه بالغن جي گهڻ طرفي تعليم لاءِ بهتر ڪان بهتر قدم کنيا آهن ۽ ڪميونٽيز جي شراڪت سان هيٺين سطح تائين ماڻهن کي تعليم طرف وڌيڪ راغب ڪرڻ جي ڪوشش پڻ ڪئي آهي. ان ئي سلسلي جي هڪ ڪڙيءَ تحت يونيسڪو، سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن (حڪومت سنڌ) طرفان اردو ۾ شايع ڪرايل ڪهاڻين جي جائزي بعد انهن ڪهاڻين کي سنڌي ٻوليءَ ۾ آڻڻ جو رٿيو ۽ سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن (حڪومت سنڌ) سان مالي سهڪار ڪري انهن ڪهاڻين کي سنڌي ٻوليءَ ۾ تمام آسان ترجمو ڪري شايع ڪرائي جس لهڻو آهي. مان هڪ ڀيرو وري جس ڏيڻ چاهيندم سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن (حڪومت سنڌ) کي جن پنهنجي فني خدمتن ۽ يونيسڪو جي مالي تعاون سان اها ڳالهه ممڪن بڻائي. اهو هڪ خوش آئيند عمل آهي ۽ اها اميد پڻ ڪجي ٿي ته اڳتي به اهڙي قسم جي شعوري سرگرمين کي ساڳئي ئي جوش ۽ جذبي سان جاري ۽ ساري رکبو.

پروفيسر ڊاڪٽر رفيع احمد صديقي

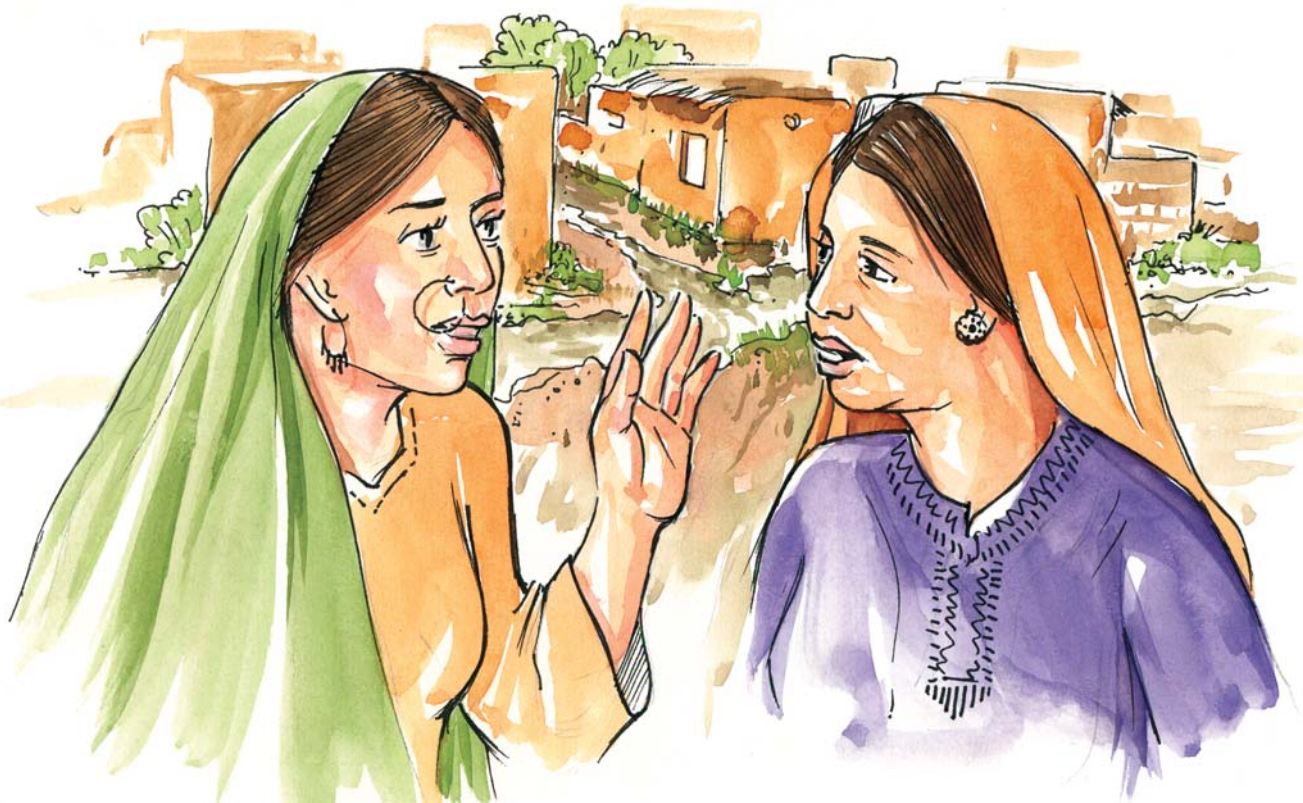
مئنيجنگ ڊائريڪٽر

سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن (حڪومت سنڌ)

ادي نجم

بانو: آيا زاهدہ! اوهان ڪجهه ٻڌو.... اڄ ملڪائي پاڙي ۾ ڳوٺاڻا ليڊي هيلٿ ورڪر سان گڏجي گهٽين ۾ ڪني پاڻيءَ جا ڪاما ۽ ڪڏا پوري رهيا آهن، گهٽين ۾ گند ڪچرو صاف ڪري رهيا آهن ۽ چونو پڻ هڻي رهيا آهن، چون پيا ته مليريا جي بچاءَ لاءِ اهو سڀ ڪرڻ تمام ضروري آهي.

آيا زاهدہ: پلا گهٽين جي صفائيءَ سان مليريا جو ڪهڙو واسطو....؟

بانو: آڀا هوءَ ليڊي هلت ورڪر ته چئي ٿي ته گهٽين ۾ وهندڙ ڪني
پاڻيءَ جي نالين ۽ هر هنڌ برساتي پاڻيءَ جي بيٺ ڪري مچر
پيدا ٿين پيا ۽ مچر جي چڪ پاڻڻ سان وري مليريا ڦهلجي ٿي.

آڀا زاهد: مائي ڳالهه ته سچ چئي اٿائين، مچر ته پوري رات اسان کي به سمهڻ
ئي ڪو نه ٿا ڏين، چئبو ته اسان جي ڳوٺ ۾ به مليريا پنهنجا پر
پکڙيا.

بانو: آڀا چون ڀاڻ هلي ملڪائي پاڙي ۾ ليڊي هيلٽ ورڪر جون
سيبتيون ڳالهيون ٻڌون.....؟

آڀا زاهد: منهنجي ته دل جي ڳالهه ڪئي اٿئي مان به اهو ئي پئي سوچيان،
سڀاڻ ڏيڍ وڳي ڌاري هلنداسين ۽ انور کي به ساڻ وٺي هلنداسين.

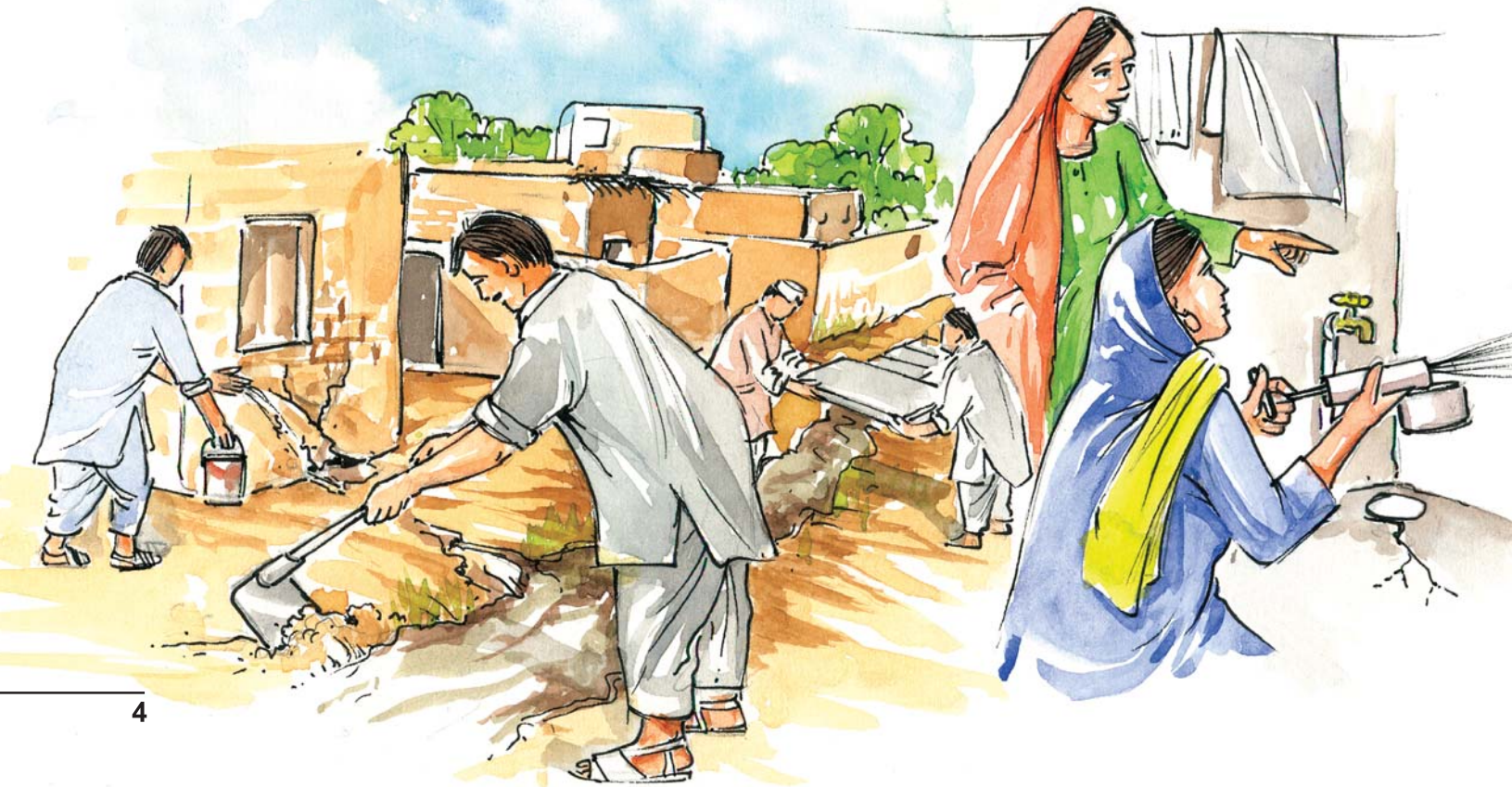
ٻئي ڏينهن ئي ملڪائي پاڙي پهتا. کين معلوم ٿيو ته ادي نجمه اڍائي وڳي ادي
ساجده جي تعليمي مرڪز ۾ مليريا کان بچاءَ جا طريقا سيڪاريندي. مرڪز
پهچي انور مردن ساڻ جڏهن ته زاهدہ ۽ بانو پاڙي جي عورتن ساڻ ويهي رهيون.

ادي ساجده ادي نجمه سان صحت جي ٻن ٽيمن جو تعارف ڪرايو ۽ ٻنهي ٽيمن
پنهنجي پنهنجي ڪيل ڪم جي رپورٽ واري واري سان پيش ڪئي.

پهرين ٽيم ٻڌايو ته انهن عورتن کي ڪنو ڪيو ۽ گهر گهر وڃي گند ڪچرو ۽ مال
جي واڙن جي صفائي ڪرائي ۽ ان سان گڏ گهرن جي ڪنڊن ۽ پاسن ۾ مچر مار
دوائن جو قوهارو پڻ ڪرايو.

ٻئي ٽيم ٻڌايو ته انهن مردن کي گڏ ڪري انهن کي پاڻ سان ساڻ ڪري پاڻيءَ جا
ڪڏا ۽ ڪاما لٽريا، ڪني پاڻيءَ جون ناليون صاف ڪرايون ۽ چونو پڻ ڏيارايو.

ساجده: اوهان ادي نجمه کان ڪو سوال ڪرڻ گهرندا.....؟

آپا زاهد: مليريا بخار جون علامتون ڪهڙيون آهن.....؟

نجم: سيءَ لڳڻ سان گڏ بخار تيز ٿيندو آهي، پگهر اچي بخار لهي ويندو آهي، واري سان به بخار ايندو آهي، جسم ۾ سخت سور ۽ آڪڙ پڻ ٿيندي آهي.

بانو: مليريا بخار خطرناڪ ڇو ٿيندو آهي.....؟

نجم: هن بيماريءَ جي دوا ڪجهه ماڻهن تي اثر ناهي ڪندي، هر سال دنيا ۾ لڳ ڀڳ ڏهه لک ٻار مليريا جي ڪري موت جو ڪاڄ ٿين ٿا. مليريا جي ڪري پيٽ وارين عورتن ۾ رت جي ڪوٽ سان گڏ سندن ٻار ضايع ٿئي ٿو يا وري مئل ٻار پيدا ٿئي ٿو ۽ ڪڏهن ڪڏهن وري اميد واري عورت موت جو ڪاڄ پڻ ٿي ويندي آهي.

نجم: ڪو ٻيو سوال.....؟

انور: مليريا کان بچڻ لاءِ اسان کي ٻيو ڇا ڇا ڪرڻ گهرجي.....؟

نجم: مچرن جي ڄم يا ان جي واڌ ويجهه کي روڪڻ لاءِ اوهان هي جيڪو ڪجهه ڪريو پيا اهو تمام بهتر حل آهي ۽ ان سان گڏوگڏ هن چارٽ ۾ آيل ڳالهين تي پڻ عمل ڪريو:

مليريا کان بچاءُ جا ڪجهه طريقا:
★ سج لهڻ وقت گهر ۾ مچرن کي مارڻ واري ڪوائل/جليبي ٻارڻ گهرجي.
★ مچرداني لڳائي سمهڻ گهرجي.
★ مليريا کان بچاءُ جون دوائون ڊاڪٽر جي هدايت موجب واپرائڻ گهرجن جيئن ڪلوروڪوئين وغيره.....
★ مچرن جي چڪ کان بچڻ لاءِ پوري جسم کي ڍڪڻ گهرجي.
★ جسم جي ان ڍڪيل حصن تي تيل مڪڻ گهرجي.

ڪلاس جي ڳالهه ٻوله پوري ٿي تڏهن انور، زاهد ۽ بانو ادي نجم ۽ ساجده جا
ٿورا مڃيندي موڪلائي ڪئي ۽ ويندي ويندي ساجده کين سمجھائيندي چيو
تہ:

ساجده: ٿورا وري ڇا ڇا...؟! اسان کي تہ نهايت خوشي ٿي آهي تہ ٻئي ڳوٺ
جا ماڻهو بہ اسان جي مرڪز ۾ اچڻ لڳا آهن. ياد رکجو تہ اڄ کان
اوهان جو ڳوٺ بہ هاڻ مليريا جي خلاف اسان جي مهم ۾ شريڪ آهي.

سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن

عورتن جي تعليم ۽ پاڻ پرائڻ وارو پروگرام

ٻيا ڪتاب

★ لالي	★ ببلوءَ جو موت
★ رحمن سائين	★ اڻڄاڻ ڏک
★ ميرو جو ڏک	★ نادر جي بيماري
★ اسان سڀ گڏجي	★ زينب جي پريشاني

سمورا حق ۽ واسطو يونيسڪو اسلام آباد، پاڪستان ۽ سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن ڪراچي وٽ محفوظ آهن. هن ڪتابچي ۾ انتخاب ڪيل انگ اکر ۽ معلومات ليکڪا جي ذاتي راءِ تي مشتمل آهن، جن سان يونيسڪو جو متفق هجڻ ضروري نه آهي.

حق ۽ واسطو محفوظ

سنڌ ايجوڪيشن فائونڊيشن

پلاٽ 9، بلاڪ 7، ڪمڪشان ڪلٽن 5، ڪراچي

فون: 111-424-111 (021) فيڪس: 9251652 (021)

ويب سائيٽ: www.sef.org.pk اي ميل: info@sef.org.pk

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization